

N-NN

mf Rindskue

- I -

Til de fangne.

V I H I L S E R D E R E .

Dere fangne kamerater
paa Grini og Ulven og Falstad,
dere i festningsarrest og dere
som sitter paa Nr. 19 :
Vi hilser dere.

Vi hilser dere
fangne kamerater i Oranienburg,
dere som sitter i Hamburg og Kiel
og i de polske ghettoer:
Vår hilset.

Alle dere som bødlene tok i 1940
og i en- og to- og treogfjor
og som sitter ennå - -
og dere som gestapo tok i natt:
Vi hilser dere.

Dere som venter dønnen
og vet den blir døden :
Inn i det evige mørke
inn til det evige lyset
gjennom den store smerte
hilser vi dere
med brennende hjerte.

Dere tusener fangne kamerater
som venter befrielsens dag
og teller de lange timer
inntil det siste slag,
dere som aldri faar se den
som ofret og taalte alt,
men kan ikke bære mere:

V I H I L S E R D E R E .

N, nn.

Angivere. Det er sansynelig at størstedelen av vaare lesere ikke paa noen måte gjør seg skyld i det forhold vi vil paatale i dette aars siste nr. av vaar avis. Dere paalegger vi en særlig oppgave i jule- og nyttaarshelgen: Ta frem dette spørsmålet overfor folk som ikke har lest avisen men ellers er paalidelige nok, og slaa hensynsløst ned paa alt skvalder om hint og hitt. Rett særlig en advarsel til kvinnelige "ryktekverner", og treffer dere sammen med mannlige utgaver av arten, sørg ettertrykkelig for at de faar vite at det er folk som passer paa dem, ikke bare gestapo, men ogsaa andre. I det nye aaret, ~~vi~~ det hardeste og avgjørende, blir kravet til hjemmefrontens selvdisciplin A-B-S-O-L-U-T-T. Oppgaven blir saa svære, og terroren fra nazistene og quiblingene saa innmari, at en maa gaa til et krav om disiplin til hele hjemmefronten som er like strengt som det disiplinærkrav som stilles til vaare soldater ute. Bruddet paa selvdisciplinen

Fakta og kommentarer om Tyrkia.

Det er ikke sendt ut noen offisiell erklæring om de spørsmålene som ble diskutert på møtet mellom Churchill og İnönü i Cairo, men man tror at følgende problemer inntok en dominerende plass:

1. Muligheten av at Tyrkia skal spille en mer aktiv rolle i krigen.
2. At de allierte eventuelt skal få militære innrømmelser i likhet med dem de nylig har fått ved avtalen med Portugal om Azorene.
3. Regulering av Tyrkias status som Balkan-makt.
4. Regulering av forholdet mellom Tyrkia og Sovjet-Unionen og en skissering av disse to makters etterkrigsinteresser i Donau-området.
5. Å opprette en solid blokk av makter på Østfronten fra Ishavet til Middelhavet.

For første gang på de internasjonale konferansene i Midt-Østen var den tyrkiske talsmannen rede til å svare på spørsmål som journalistene stilte. Det ble spurt: "Kan vi gi den tyding at Tyrkia blir mindre nøytralt?" Talsmannen svarte: "Skriv hva dere vil." Han la til: "Tyrkia er meget positivt og åpenhjertig interessert for Balkan."

Tyrkias holdning settes i London-pressen selvfølgelig opp som et eksempel for de andre nøytrale land i Europa. "Standard" erklærer at Tyrkias bidrag til det tredje rikets isolering sporer alle gjenstående nøytrale land til å ta endelig stilling. Beaverbrook-pressen argumenterer som vanlig med at de alliertes militærmakt no er så stor at de nøytrale i sin egen interesse burde søke nærmere forbindelse med de tre stormaktene. Tyrkernes solidaritet med de allierte betegnes som en diplomatisk seier, hvis betydning ikke vil gå Sverige og Spania forbi - for ikke å tale om "drabantene i hitlers vaklende keiserdømme". Uoffisielle observatører mener at konferansen i Cairo varsler en omfattende invasjon på Balkan så snart de allierte er rede til å åpne bakdøren til Europa. Endel tror at president İnönü har forsikret om at Tyrkia direkte eller indirekte vil støtte et slikt felttog. En militærobservatør erklærte: "Store operasjoner er planlagt. Når de settes i verk, vil de tilsynelatende formålsløse britiske disposisjonene i Egeerhavet vise seg mot sin virkelige bakgrunn."

De tyrkiske statsmennene har vitterlig aldri brukt uttrykket "iskald egoisme". Derimot er det temmelig sikkert at de handler helt ut etter dette prinsippet. I betraktning av Tyrkias utsatte stilling er dette prinsippet forøvrig det eneste som kan komme på tale. Balansen mellom aksene, England og Russland i skjæringspunktet mellom Europa og Asia må ha vært ytterst vanskelig å opprettholde, og det ville neppe ha vært til å greie uten den store sinnstyrke og dyktighet som de tyrkiske statsmennene har gitt bevis for. Denne politikken har på ingen måte den klart utstakede nøytraliteten som mål. Tyrkia er en militær maktfaktor, og det er hensikt å hevde seg også i etterkrigstiden. Det vil ikke være et objekt for stormaktspolitikken.

Den tyrkiske politikken har imidlertid gått ut på å forsøke å utsette avgjørelsen så lenge som mulig - om mulig like til krigens aller siste øyeblikk eller til det tidspunktet da den nåværende ordningen på Balkan bryter sammen. England har sikkert regnet med at det før eller senere skal få Tyrkia med i krigen. Det er planer som skrives helt fra den tyrkisk-britiske allianseavtalen av 1939. De viktigste hindringer har vært aksens styrke og "den patologiske russerskrekken", som den britiske pressen no taler om. Den er motivert ikke bare av truslen mot Dardanellene, men også av at Russland tydelig har vist sin interesse for Balkan. Den tyrkiske engstelsen for Balkan er ingenlunde blitt mindre, tvertimot. Ulysten er like stor som noensinne til å se russerne installert ved Donau-munningen og eventuelt med baser på den bulgarske Svartehavskysten. Denne engstelsen er ikke fjernet hverken av Atlanterhavs-erklæringen eller av Teheran-motet. Å hjelpe russerne til disse resultater strider direkte mot Tyrkias strategiske interesser.

Det fins dog et annet og kanskje sterkere argument, og det er frykten for å stå isolert i morgendagens verden. Å hindre russerne i å fullføre sine planer ligger ikke innenfor den tyrkiske politikken muligheter. Derimot kan det tenkes at Tyrkia ved en mer aktiv politikk til de alliertes fordel kan erverve seg visse garantier på Balkan, eventuelt i form av framskutte egne baser eller en gresk-bulgarsk sikkerhetssone.

Det frie Norges statsfinanser siden 9. april 1940.

Det er bare to av de okkuperte lands regjeringer med sete i London som selv klarer å finansiere sin virksomhet og sin krigsførsel, nemlig Nederland og Norge. Nederland har hatt sitt kolonirike og en forholdsvis stor flåte, og den norske handelsflåten har hatt inntekter i tilstrekkelig grad til at ikke det frie Norge har behov å ha særlig store økonomiske bekymringer. Finansdepartementet i London har nylig meddelt at statsbudsjettet for tiden 1/7 til 31/12-43 er godkjent gjennom Kongelig resolusjon. Budsjettet er forsiktig og forsvarlig satt opp. Det er handelsflåten som danner det økonomiske grunnlaget for Norges fortsatte krigsførsel og for all norsk virksomhet utenfor landets grenser. Som kjent ble handelsflåten rekvirert gjennom provisoriske anordninger like etter krigsutbruddet i 1940, og den del av flåten som er utebort avsperringen, disponeres av den norske regjering. Det er ikke offentliggjort hvor mye flåten har seilt inn i disse årene, men det er ikke små summer. Storparten av inntektene reserveres imidlertid for oppgjøret med skipsrederne etter krigen, da staten plikter i samsvar med grunnlovens regler om ekspropriasjon å yte rederne erstatning for bruken av flåten, like som også de skip som er igjen, vil bli levert tilbake til rederne etter bruk. Ifølge en uttalelse av finansministeren, statsråd Paul Hartmann, i mars 1942 kan en heller ikke avgjøre nå hva skatter som skal oppkreves av den erstatning rederne får. Bestemmelser om det må utstå til krigen er vunnet. Det koster å føre krig, særlig når en, som Norge, samtidig skal oppfylle alle sine internasjonale forpliktelser og selv dekke alle omkostninger. I nedenstående tabell er utviklingen i de norske statsfinanser fra 1/7-40 til 31/12-43 stilt opp på basis av de budsjetter som er offentliggjort. Tabellen omfatter bare budsjettene, ikke regnskapene. Det er grunn til å tro at det ikke er større avvikelser mellom regnskapene og budsjettene. En har hele tiden operert med halvårsbudsjetter.

Det frie Norges statsbudsjetter 1940 - 43.

0,1 millioner kroner etter en pundkurs på 17,70)

Budsjettåret	1. halv- år 1940	1. halv- år 1941	2. halv- år 1941	1. halv- år 1942	2. halv- år 1942	1. halv- år 1943	2. halv- år 1943.
utg. i alt	71,3	71,5	100,0	221,3	116,8	148,9	135,0
Til forsvars- departementet	31,5	21,3	48,8	166,4	60,2	67,3	67,3
Renter og av- drag på gjeld	29,6	33,6	34,5	35,4	33,6	37,2	33,6
Sosialdepar- tementet	0,3	0,2	5,8	4,1	6,0	15,2	15,4
Handelsdepar- tementet	0,7	1,2	1,4	5,0	5,1	5,1	4,4

Vi ser her hvordan utgiftene etter hvert har steget. Det høyeste tall - 221 mill. - skyldes at det da ble avsatt hele 88,5 mill. som en engangsbevilgning til materiell-anskaffelser for forsvaret. Av stor interesse er også fordelingen av utgiftene.

Utgiftene til forsvaret er selvsagt største post, og tallene viser en øket tilgang på personell og en videre utbygging av forsvaret. Samtidig har Norge kunnet amortisere og forrente hele sin statsgjeld i utlandet, oppfylt sine internasjonale forpliktelser og delvis styrket den finansielle stilling gjennom nedbetaling av lån i utlandet.

Hovedposten under Sosialdepartementet er omkostningen ved norske flyktninger i Sverige. Vi ser hva konsekvenser den økende flyktningstrøm har hatt for utgiftene. Noe går dog også til andre sosiale tiltak.

Under Handelsdepartementet har vi utgifter til ymse sosiale tiltak og velferdstiltak for sjøfolk, drift av sjomannsskoler m.v.

Omtrent 50% av budsjettbeløpet går til forsvaret. Ca. 25% går til renter og avdrag. Sosialdepartementet disponerer 11,4%, Handelsdepartementet 3,3%

De øvrige ca. 10% er utgifter vedrørende utenriksetaten, informasjonstjenesten, kringkasting, skoler, misjonsvirksomhet, retts- og politiformål, revisjon og den sentrale administrasjon.

Terroraksjonen mot Universitetet.

Det fins vel ikke mer den dumhet, sømenhet eller forbrøtelse som nazityskerne eller deres lakeier ikke har begått mot det norske folk. Om tysk diplomati er det blitt sakt at det arbeider med albuen i stedet for med hjernen. Om den tyske administrasjon i Norge kan det trygt sies at den overhodet ikke har vist tegn til å være i besittelse av hjernen. Men det er heller ikke nødvendig - så lenge de har Redless. Når nazismene har gjort fullstendig fiasko på ett eller annet område, når f.eks. Terboven i smektelig taseri var helt renons for argumenter overfor arbeiderne tillitsmann, advokat Vico Hansteen, så fikk C Redless slippe til. Når Universitetet i Oslo etter 3 års nazistyre i Norge fra fremdeles stod urokkelig mot alle forsøk på nazifisering, da troppet Redless opp. Nei, tyskerne i Norge har ikke brut for hjernen, de har Redless, inkarnasjonen av tysk åndsfattigdom og brutalitet.

Mellom-mordet på arbeidernes tillitsmenn i september 1941 og klappjakten på studenter og lærere ved Universitetet i Oslo i desember 1943 har tyskerne gått igjennom hele skalaen av skjenselsgjerninger mot det norske folk. Vi kan bare minne om aksjonene mot lærerne og prestene i 1942. På alle felter har våre fiender dokumentert sin totale underlegenhet. Ikke en eneste gruppe av det norske folk har de klart å vinne. Noen forrædere har de kjøpt, noen feginger har de skremt i kne. Men folket står urokkelig. Arbeidere, bønder, fiskere, lærere, prester, studenter, vitenskapsmenn, forretningsfolk og funksjonærer står i dag fast sammen mot nazibarbariet enn noen gang før. Tyskland taper på alle fronter, deres nederlag i kampen om sjelene må være mer sviende enn på noe annet frontavsnitt.

Den aksjon som er satt i gang mot Universitetet, er sorgelig både for norsk åndsliv og for de enkelte den går ut over. Men det norske folk har grunn til å være stolt over den ranke, hogreiste holdning våre universitetslærere og studenter har vist. Det er gode og lyse voner for gjenreisningsarbeidet i det frie Norge. I denne sammenheng bør en ikke glemme den foraktelige rolle quislingene ved og utenfor Universitetet har spilt. De har stilt seg til disposisjon for tyskerne på alle måter. Og er det sant som det er fortalt, at quisling og hans drabant forst i siste øyeblikk ble gjort kjent med aksjonen, så væsen det bare enno klårere den ynkværdige rolle forræderne spiller overfor tyskerne.

I Sverige som ellers i den frie verden har terroraksjonen mot Universitetet vakt voldsom forbitrelse. Den svenske regjering sendte en protestnote. På denne noten svarte von Ribbentropp på storsnutet og uforskammet som bare en tysker kan gjøre det. Tilbake står nå å se om den svenske regjering vil foreta seg noe mer. Tonen i det utall av protestresolusjoner som kommer fra det svenske folk er så alvorlig at en har grunn til å gå ut fra at ingen parlamentarisk regjering i et demokratisk land kan sluke von Ribbentropp's uforskammetheter uten å foreta seg noe - og enda forsette å regjere.

Det er vel ingen ansvarlig nordmann som venter at Sverige skal gå til krig mot Tyskland av denne grunn. Men vi har rett til å vente at den svenske regjering lar sin protest bli fulgt av tilsvarende handlinger. Vi minner bl.a. om at svensk malm for en ikke uvesentlig del bidrar til at tyskerne holder Norge og store deler av Europa i slavelenker. Sverige fører akkurat nå viktige forhandlinger om den fortsatte handelsforbindelse med Tyskland. Om den svenske regjering nå lot disse forhandlinger innstille, ville det utvilsomt være et språk som von Ribbentropp, eller i det minste herr Göring ville forstå.

"Jeg kom til Tyskland. Jeg søkte mennesker, men forgjeves.
Det var ingen. Det var bare barbarer."

Dette sitat fra en tysk bok utgitt for 150 år siden gjenka professor A.H. Winsnes i London radio i en dypt følt tale kvelden etter aksjonen mot Universitetet. Studentsamfunnets siste formann, John Sannes, talte også og minnet om hvordan forsamlingen i Studentersamfunnet på sitt siste møte i september 1940 hadde reist seg og høgtidelig lovet å stå fast hva som enn hendte. Løftet ble den gang gitt uten tanke på krigens gang eller varighet, og tyskerne hadde nå endelig sett at dette løftet var og fortsatt ville bli holdt.

Ord for dagen.

Vi vil ikke være "herrefolkets" trelle. Alt annet er av underdrønet betydning. Forfølgelse, terror og mord øker hver dag vår beslutsomme vilje til å stå fast imot den nederdregte tyske tyrannien så lenge det fins pust i oss.

B e t e n k n i n g
fra
Professor Frede Castberg.

Herr Dr. Juris Ohm,
Deutsche Sicherheitspolizei, Oslo.

De har anmodet meg om å gi Dem en kort fremstilling av de trekk ved det demokratiske norske forfatningssystem som jeg mener det norske folk tillegger særlig verdi, og de trekk ved det nasjonalsosialistiske styre som det er oss tilsvarende vanskelig å forsonne oss med. Jeg har forstått Dem så at De mener en slik fremstilling ville kunne være nyttig middel til å klarlegge situasjonen. Og De har fremholdt at De heller ville ha en slik utzedning fra min hånd enn å være henvist til de skrifter fra før krigen, som jeg tillot meg å nevne for Dem. Jeg har under disse omstendigheter, etter å ha overveiet saken, funnet det riktig å etterkomme Deres anmodning.

Jeg skal ikke beskjeftige meg med de foreteelser i Norge i dag som har særlig tilknytning til okkupasjonsforholdet. Gjenstand for mine bemerkninger er de problemer som reiser seg ved det nasjonalsosialistiske styresett som permanent ordning. Og om den rent folkerettslige side av saken vil jeg - i tilknytning til våre drøftelser - bare presisere at selve innføringen av et nytt statsrettslig system under okkupasjonen etter min mening ikke er forenlig med Haagerlandkrigsordningen av 1907, som både Tyskland og Norge har godkjent. Av de mange uttalelser i tysk folkerettslig litteratur som man kan anføre til støtte for dette vel i og for seg uomtvistelige standpunkt, skal jeg bare sitere følgende ord av Hold-Ferneck, som jo i høy grad har autoritet i det nasjonalsosialistiske Tyskland: "Die Besatzung schafft nur zeitweilige Rechtsbeziehungen. Daher gilt als leitende Grundsatz, dass der Besitzende nichts verkehren darf, was auf Dauer berechnet ist". (Lerbuch des Völkerrechts, II s. 281-2). Jeg er opmerksom på Deres innvending at de traktatbestemte skranker for de krigførendes handlinger ikke kan gjelde under den "totale krig" som føres i dag. Men etter min mening vil man ved på denne måte generelt å erklære seg uavhengig av den krigsrett som gjaldt fra før, i virkeligheten banne veien for internasjonalt anarki. For alle små nasjoner vil det være katastrofalt om de folkerettslige argumenter kan avvises ut fra hensynet til den "totale" krig.

Det norske statsstyre ved krigsutbruddet den 9. april 1940 hadde sitt grunnlag i forfatningen av 1814 og i den statspraksis som etterhvert hadde utviklet seg i de etterfølgende 125 år. Et hovedtrekk ved denne forfatning er som bekjent den demokratiske karakter, -hvad den jo har tilfelles med bl.a. alle de øvrige fire nordiske lands forfatninger. For meg står det så at det dypeste etiske grunnlag for et demokratisk styre er respekten for den enkeltes menneskeverdi. Det ligger i demokratiet idé at hver enkelt, hederlig, voksent menneske skal ha den samme sjangse til å være med å velge de retningslinjer som staten skal styres etter. Demokrati vil ikke si at alle saker skal avgjøres av velgerens masse. Demokrati vil heller ikke si usaklighet og mangel på autoritet. Det behøver iallfall ikke bety alt dette. Det demokratiet innebærer, er derimot at folket selv skal trekke opp kursen og - direkte eller indirekte - velge sine ledere. Ikke noe normalt hederlig menneske er for ringe til å være med når kampen står og avgjørelsen treffes om veien som alle skal gå i fellesskap. I demokratiet blir de prinsipielle valg mellom stridende retninger truffet etter fri debatt. Og folket selv eller dets valgte representanter treffer avgjørelsen.

Et annet hovedtrekk ved det demokratiske regime har alltid vært at loven - den generelle norm for borgernes handlinger - i almindelighet må vedtas av de folkevalgte representanter. Det er det prinsipp jeg i min fremstilling av Næst Norges Statsforfatning (2net bind s.9 og ff.) har kalt "legalitetsprinsippet", et prinsipp av fundamental betydning i norsk statsrett. Fra et annet synspunkt sett kan man tale om prinsippet om "lovmessig forvaltning". I norsk samfundsliv har det vært en selvfølgelig ting at alle forvaltningsorganer er undergitt domstolenes prøvelsesrett, for såvidt angår den rettslige side av deres myndighet. Domstolene avgjør suverent om forvaltningsorganene har krenket den enkeltes rett etter loven, og kan erklære forvaltningsorganenes beslutninger ugyldige, dersom de er lovstridige. Ja, ikke bare det. Også lovgiveren selv står under kontroll av domstolene, som er berettiget og forpliktet til å la grunnloven gjelde til fortrengsel for en grunnlovstridig lov.

Intet i vår samfundsorden tror jeg er mere dyrebart for det store flertall av det norske folk enn denne strenge lovbundethet i alt offentlig styre. Domstolskontrollen - i siste instans Høiesterrets kontroll - med de andre

entscheiden" (citert av prof. Tatarin-Ternheyden i Archiv des öffentlichen Rechts, 1934, s. 356). I kraft av dette prinsipp kan den enkelte borger av politiske grunner som bekjent holdes innesperret i konsentrasjonsleir på ubegrenset tid, uten adgang til å få sin sak juridisk prøvet. Det er i full overensstemmelse med det livssyn som ligger bak denne ordning, at den nyeste tyske straffelovgivning generelt erklærer en handling for straffbar så snart den bør straffes "nach gesundem Volksempfinden" og den rammes av en straffelovs grunnbegrep "Grundgedanke" (straffelovsnovellen av 28. juni 1935).

Det er disse styreprinsipper vi i Norden finner stridende mot den enkelte personlighets rett og frihet. At dette i en høyere grad gjelder om de mange særforføininger som er truffet mot individer av en enkelt rase, er så velkjent at jeg anser det overflødig å gå nærmere inn på det i denne forbindelse. Et enkelt punkt finner jeg det dog nødvendig å nevne. Det blev av den tyske Reichrechtsführer Reichsjustizminister Dr. Frank på møte av die Reichsgruppe Hochschullehrer der N.S.D. i 1936 stillet 4 "fordringer" til møtet. Den 4de av disse fordringer gikk ut på at jødiske forfatters verker så vidt mulig skal bringes til side i tyske biblioteker, og at tyske rettsvidenskapsmenn bare skulle gjøre bruk av sitater fra jødiske forfattere, når de er uomgjengelig nødvendige for å peke på en typisk jødisk mentalitet. (Sistert etter Prof. Knops notis i Tidsskrift for rettsvitenskap, 1937, s. 127-8).

Det er ikke for meget sagt at de foranstaltninger som i Norge under okkupasjonen er truffet f.eks. overfor våre biblioteker, endog de videnskapelige, ut fra rasemessige eller politiske hensyn, har fremkalt sorg og forferdelse langt utenfor akademikernes krets.

Det norske folk anser den tvangsmessige gjennomføring av en åndelig ensretting helt ut og ubetinget for et onde. Det gjelder ensretting av pressen og skolen likesåvel som ensretting av kunst og diktning. At man søker å gi et enkelt politisk parti monopol på å dirigere landets literære liv er for oss et ytterst forstemmende fenomen, som krenker våre mest botfestede begreper om ånd og frihet.

For det er ikke for sterkt å si at den åndelige frihet for det norske folk er en hellig og umistelig verdi.

President Benes om freden.

I tidsskriftet "The Norseman" i London har president Benes kommet med en del tanker om hvorledes våpenstillstanden og den første tid etter krigen vil arte seg. Vi gjengir her et utdrag av artikkelen:

Presidenten redegjør først for våre krigsmål. Vi kjemper først og fremst for visse moralske verdier. Vi tar del i en krig mellom demokrati og diktatur, og vi har stillet oss på demokratets side. Ved å undertrykke den frie tanke, kringeakte menneskeverdigheten, krenke avtaler og ved å bryte gitte løfter vitner nazismen om en kulturell og moralsk barbarisme som er diametralt motsatt den demokratiske livsanskuelse. Det vi kjemper for, er i virkeligheten et internasjonalt frinetsbrev som skal inneholde alle menneskerettighetene, og som skal kunne anvendes av alle folkeslag.

Så kjemper vi for en sosial og økonomisk ordning. Det er ofte blitt sagt at en krig bare fremskynder den naturlige utvikling, og det kan ikke være tvil om at de nevnte krig, enten vi liker det eller ikke, vil få uhyre vidtrekkende, kanskje revolusjonerende følger. Krigen i 1939 er i virkeligheten bare en fortsettelse av krigen i 1914, og ved den kommende fredskonferanse må vi avgjøre en del av de problemer som fredskonferansen i 1919 bare skjøv til side. En del av disse sosiale og økonomiske vanskeligheter er så svære at en må knytte stater sammen for å kunne løse dem. De demokratiske tenkemåter som er så alminnelig anerkjent i politikken, må også bli den avgjørende på det sosiale og økonomiske område. I enkelte land i Europa vil denne tankegang bare være en naturlig følge av utviklingen før krigen, mens den i andre vil virke helt revolusjonerende.

Vi kjemper også for en politisk nyordning i Europa og verden forøvrig. Vi må her gå fram på en annen måte enn etter forrige verdenskrig. Vi må ikke straks prøve å komme til en avgjørende fredstraktat, arbeidet med denne vil kanskje ta år. Forholdene i Europa vil i denne tid være meget urolige, og det kan hende at vi ikke kan finne en regjering i Tyskland som vi kan forhandle med. Men en slik regjering vil forhåpentlig bli skapt i den lange tid de allierte holder Tyskland besatt. Derfor må vi ikke denne gang bruke samme